ف

لاربنود :

ف ۴ ډوله ليکل کيږي لکه :

۱ ـ يوازي : د (ف) سر تر ليکي لږ څه لوړ د ښی خوا څخه کيڼي خوا ته د ليکي سره موازي را پيل کيږي لږ وروسته لوړي خوا ته را پورته او بيرته ښی خوا ته ځي او را کښته کيږي تر څو د پيل د ځای سره و نښلي . بيا نو کښتني خوا ته دوام کوي تر څو چي ليکي ته و رسيږي . تر دي وروسته پر ليکه باندي کيڼي خوا ته دوام کوي او په پای کي ئي وروستی برخه را پورته کيږي تر څو د (ف) تر سر لږ کښته پای ته و رسيږي لکه : ف

۲ ـ د کلمي په پيل کي : دا هم د يوازي (ف) په ډول پيل کيږي ، کله چي ليکي ته و رسيږي دوه يا دري ميلي متره وروسته د بل توري سره نښلي لکه : فـ

۳ ـ د کلمي په منځ کي : د کلمي په منځ کي (ف) دا ډول ليکل کيږي لکه : ـفـ

۴ ـ د کلمي په پای کي منبتي : د کلمي په پای کي د لومړی قاعدي پـــه خلاف د (ف) سر پر ليکه باندي نښتی راځي لکه : ـف

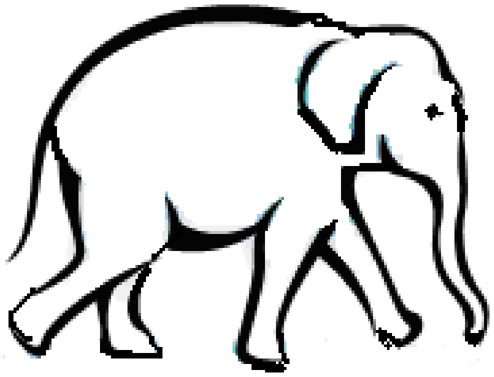

ف

ف
ف
ف
ف
ف
ف
ف
ف
ف
ف
ف

فيل

ق

لارښود :

په کلمه کي (ق) هم د يو شمېر نورو تورو په شان په ۴ ځايو کي را ځي .

۱ـ يوازي : د (ق) سر پر ليکه (کرښه) د ښي خوا څخه کيښي خوا ته ځي او بيرته مخ پر لوړه لکه په شکل کي چي ئي وينئ ښي خوا ته ځي او بيرته کښته ليکي ته را ځي . تر ليکي د (ن) په شان بيرته تر ليکي د يو ميلي متر په اندازه لوړيږي لکه : ق

۲ـ د کلمې په سر کي د بل توري سره نښتي : د ليکي (کرښي) څخه د يوازي (ق) په شان لږ لوړ پيل کيږي . بيرته ليکي ته را ځي او پر ليکه د بل توري سره نښلي لکه : قـ

۳ـ د کلمې په منځ کي : د کلمې په منځ کي د ليکي پر سر را پيل کيږي ، کله چي ئې د (ق) سر جوړ کړ بيرته د ليکي پر سر د بل توري سره نښلي لکه : ـقـ

۴ـ د کلمې په پای کي چي تر مخ ئې يو بل توری پوري نښتی وي : يو بل توری د ليکي پر سر ور ته را ځي او ور سره نښلي . وروسته تر دې (ق) د يوازي (ق) په شکل ليکل کيږي لکه : ـق

ق

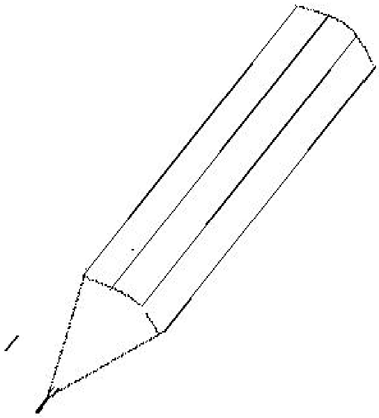

ق

ق

ق

ق

ق

ق

ق

ق

ق

ق

ق

قلم

Ali Rasulzada

ترتیبونکی : عبدالعلي رسولزاده

ک ك ګ

لارښود :

(ک) دوه ډوله دئ لکه (ک، ك) : که څه هم د پښتو اوسنۍ لیکنۍ الفبې د عربي څخه جوړه سوې ده او دغه دواړه (ک او ك) له عربي الفبې څخه پښتو ته را غلي دي ، خو اوس په پښتو لیکنه کي یوازي دغه (ک) کارول کیږي .

د پښتو الفبې کوم توري چي د کمپیوټر له لاري لیکل کیږي په خاصه توګه (ک) لیکل زدکوونکي ئې د (ی) په ډول لیکي او هغه ښکلی او سم نه ښکاري . ښه به دا وي چي پدغو لاندي څو ډولو و لیکل سي :

١ ـ په یوازي توګه : اصلاً (ک) د دوو برخو څخه جوړ دئ . لومړی ئې تنه ، چي تر کرښي لوړ را پیل کیږي او کله چي کرښي ته را و رسیږي پر کرښه ښښتی کیښي خوا ته ځي او بیرته د کرښي څخه لږ را پورته کیږي لکه : ـــــل . تر دي وروسته ئې هغه د سر کرښه د ښۍ خوا څخه ور ته را کشیږي ـــــک، ګ ته بیا وروسته هغه ګردۍ کړۍ ور لیکل کیږي ـــــګ

٢ ـ د کلمې په پیل کي لکه: د الف او (ل)سره ـــــکا کل د بل (ک) سره دا ډول ښښلي ـــــکک. نورو تورو سره چي کله ښښلي ښه به دا وي چي د هر توري د منځني او وروستي حالت څخه کار وا خلو لکه : ـــــکښ کن

٣ ـ د کلمې په منځ کي :(ک او ګ) دواړه د کلمې په منځ کي په لاندو ډولو لیکل کیږي لکه :

ـ چي وروسته توری ئې (الف، ل یا بل ک ، ګ) وي لکه : ـــــکا کل کل ککک

ـ چي وروسته توری ئې کوم بل توری وي لکه : ـــــکم کغ کړ کوکط

٤ ـ د کلمې په پای کي چي مخ ئې کوم بل توری پوري ښښتی وي لکه: ـــــک

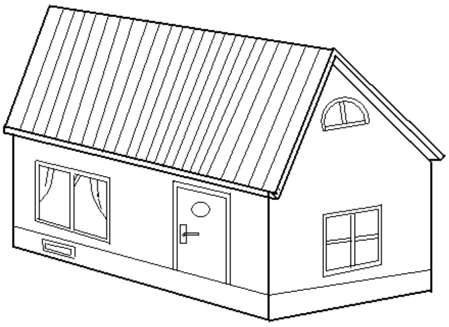

ک

ک

ک

ک

ک

ک

ک

ک

ک

ک

ک

ک

کور

ګ

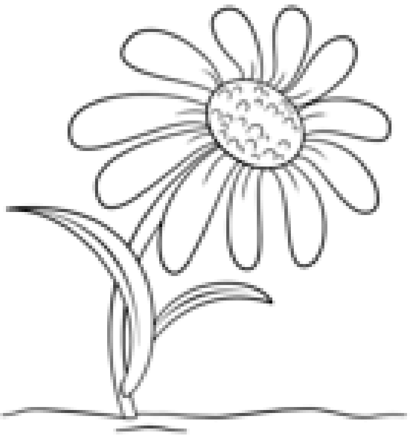

ګ

ګ

ګ

ګ

ګ

ګ

ګ

ګ

ګ

ګ

ګ

ګل

Ali Rasulzada

ترتیبوونکی : عبدالعلي رسولزاده

ل

لارښوود :

(ل) هم د یو شمېر نورو تورو په شان په کلمه کي په څلورو ځایو کي را ځي لکه:

۱ـ (ل) چي یوازي را غلی وي: (ل) د کرښي د لوړي خوا څخه را پیل کیږي او د الف په شان کرښي ته را رسیږي ، تر کرښي لاندي د (ن) په شان ادامه پیدا کوي لکه:

ل

۲ـ د کلمي په سر کي چي بل توری پوري نښتی وي: د کرښي (لیکي) له لوړي څخه را پیل کیږي ، کله چي کرښي ته را و رسیږي پر لیکه لږ ځي او بیا د بل توري سره نښلي لکه:

لـ

۳ـ (ل) د کلمي په منځ کي: چي هم ئي تر مخ او هم ئي وروسته یو بل توری ور سره نښتی وي .مخنی توری ئي د کرښي پر سر را ځي ، د (ل) سره نښلي او بیا د بل توري سره نښلي لکه:

ـلـ

۴ـ د کلمي په پای کي چي تر مخ ئي کوم بل توری پوري نښتی وي لکه:تر (ل) د مخه توری د کرښي پر سر را ځي او د (ل) سره نښلي. (ل) ئي لکه د یوازي (ل) په شان لیکل کیږي لکه: ـل

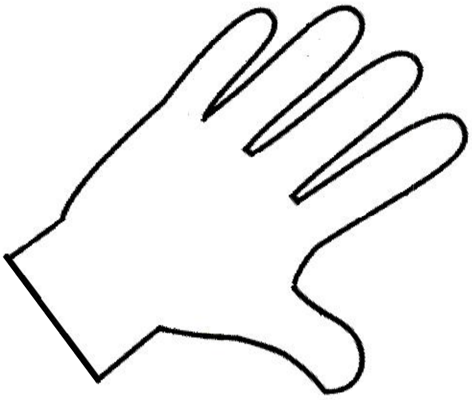

ل

ل

ل

ل

ل

ل

ل

ل

ل

ل

ل

ل

لاس

م

لارښود :

(م) څلور ډوله ليکل کيږي لکه :

۱ ـ يوازي : (م) يوازي دا ډول ليکل کيږي چي د ليکي څخه پيل ، لږ څه پر ښی خوا لوړ ولاړ سي او بيرته د خمېدو په حال کي ليکي ته را و رسيږي پر ليکه کيني خوا ته لږ ځي او تر ليکه کښته راځي لکه : ــــ م ــــ

۲ ـ د کلمي په سر کي : د کلمي په سر کي د يوازي (م) په خلاف تر ليکي لوړ شروع کيږي کښتي خوا ته را ځي او ښی خوا ته خميږي او بيرته پورته کيږي ، کيڼي خوا ته بيرته ليکي ته را رسيږي او بيا د بل توري سره يو ځای کيږي لکه : ــــ مـ ــــ

۳ ـ د کلمي په منځ کي : د کلمي په منځ کي هم لکه د کلمي په سر کي (م) پر ليکه

په دا ډول ليکل کيږي لکه : ــــ ـمـ ــــ

۴ ـ د کلمي په پای کي د بلي کلمي سره نښتي : د مخکني توري دوام کيڼي خوا ته د (م) د سر سره نښلي او (م) تر ليکي کښته دوام پيدا کوي لکه : ــــ ـم ــــ

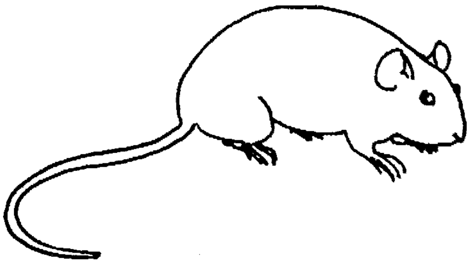

م

م
م
م
م
م
م
م
م
م
م
م

موږک

ن ڼ

لاربنود :

(ن او ڼ) ځلور ډوله ليکل کيږي لکه :

۱ ـ (ن او ڼ) چي يوائي را غلي وي : د ښۍ خوا څخه تر ليکي لږ څه لوړ را پيل کيږي، تر ليکي کښته را ځي ، نوره ټوله تنه ئې تر ليکي لاندي لکه په شکل کي چي ئې وينئ را ځي . کله چي بيرته ليکي ته را و رسيږي د يوه ميلي متر په اندازه تر ليکي را پورته کيږي لکه : ن ڼ

۲ ـ (ن او ڼ) د کلمې په سر کي چي وروسته يو بل توری ور سره نښتی وي : د (بـ) په شان ليکل کيږي لکه : نـ ڼـ

۳ ـ (ن او ڼ) د کلمي په منځ کي : د (ب) په شان ليکل کيږي لکه : ـنـ ـڼـ

۴ ـ (ن او ڼ) د کلمي په پای کي : د (ن ، ڼ) تر مخ چي يو بل توری ور سره نښتی وي د يوازي (ن او ڼ) په شان ليکل کيږي .يو شی چي بايد هېر نه کړو هغه دا چي کوم توری چي تر مخه پوري نښتی وي هغه بايد پر کرښه نښتی وي او د (ن او ڼ) سر بايد تر کرښي لږ لوړ وي لکه چي وينئ ئې : ـن ـڼ

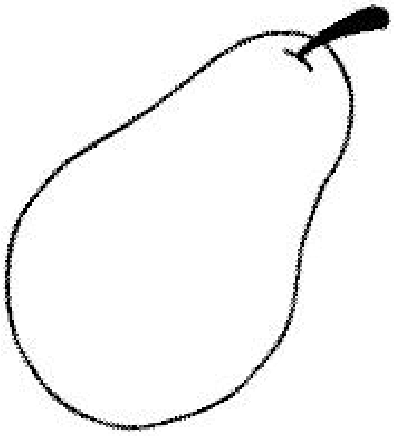

ن

ن
ن
ن
ن
ن
ن
ن
ن
ن
ن

ناک

Ali Rasulzada

ترتیبوونکی : عبدالعلي رسولزاده

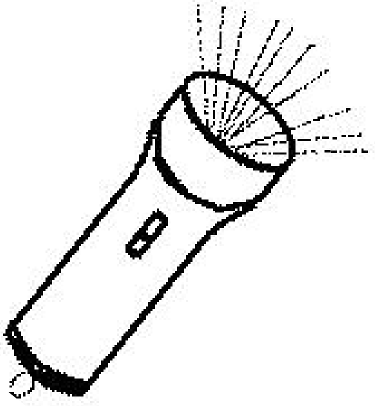

ن

ن
ن
ن
ن
ن
ن
ن
ن
ن
ن

رڼا

و

لاربنود :

(و) د (د) او (ر) په ډول دوه ډوله ليکل کيږي لکه :

۱ ـ يواځي : (و) يواځي دا ډول ليکل کيږي چي لومړی د (و) سر پر ليکه د ښۍ خوا څخه کيڼي خوا ته کشوو ، بيا يې لوړي خوا ته پداسي حال کي چي ښۍ خوا ته د نيمي دايرې په ډول بيرته ليکي ته را و لو او تر ليکي لاندي د (ر) په ډول دوام ور کوو لکه : و

۲ ـ د کلمې په پای کي د بل توري سره نښتي : (و) د کلمې په پای کي د بلي توري سره نښتي د هغه يواځي (و) په ډول ليکل کيږي . يواځنی فرق يې د هغه څخه دا دئ چي د ښۍ خوا څخه يو بل توری ور سره نښتی وي لکه : ـو

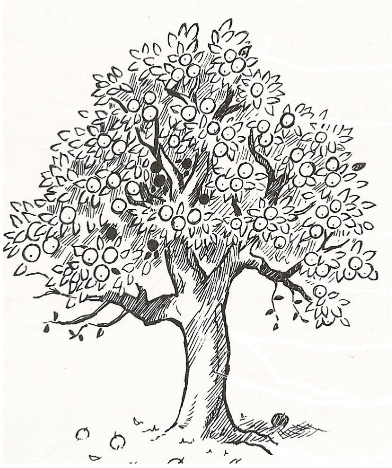

و

و
و
و
و
و
و
و
و
و
و
و

ونـه

هـ ـهـ ه ـه

لارښود :

(هـ) څلور ډوله ليکل کيږي لکه :

۱ ـ يوائې : (ه) د خط پر سر باندې د کينې خوا څخه د يوه کوچني (د) په ډول د کښتې خوا ته ليکل کيږي . بيا برته پورته کيږي او د پيل د ځای سره نښلي لکه :

ه

۲ ـ د کلمې په سر کې : (هـ) چې د کلمې په سر کې وي لومړی د خط پر سر د (د) په شان ليکل کيږي . وروسته قلم د پورته خوا ته د ليکل سوي (د) سره نښلي او برته د کښتې خوا ته د خط سر ته را رسيږي او کينې خوا ته لږ دوام پيدا کوي لکه :

هـ

۳ ـ د کلمې په منځ کې : کله چې د دوو تورو په منځ کې را ځي پر ليکه (کرښه) کينې خوا ته لږ ځي بيا تر کرښې کښته را ځي ، بيا بيرته د کرښې خوا ته تا پورته کيږي او تر کرښې را لوړيږي او بيرته کرښې ته را ځي او بيته پر کرښه کينې خوا ته ځي : ـهـ .

۴ـ د کلمې په پای کې : د ښی خوا څخه پر کرښه کينې خواته ځي او بيا لږ لوړې خوا ته پورته کيږي . بيا په دغه لوړه برخه پوري يو حلقه غوندي پنډک نښلي چې دواړو خواوو ته لږ ځای خالي پرېښودل کيږي لکه : ـه . ـه د (ا ، د ، ډ ، ذ ، ر ، ړ ، ز ، ږ ، ژ او و) سره نښتی نه راځي .

د مشق او تمرين لپاره د دوهمي پاڼي څخه کار واخلئ !

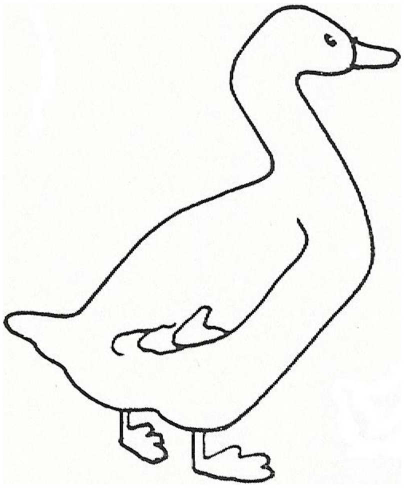

هـ

هـ

هـ

هـ

هـ

هـ

هـ

هـ

هـ

هـ

هـ

هـ

هـ

هیلیـ

ه

اوره

ه
ه
ه
ه
ه
ه
ه
ه
ه
ه
ه

اوره

ي

لار ښود :

معروفه (ي) : دا (ي) په کلمه کي په ۴ ځایو کي راځي لکه :

۱ ـ د کلمې په سر کي له بل توري سره نښتې : د کلمې په سر کي د (ب) په ډول لیکل کیږي لکه : ــيــ

۲ ـ د کلمې په منځ کي : د کلمې په منځ کي د (ب) په ډول لیکل کیږي لکه : ــيــ

۳ ـ د کلمې په پای کي : (ي) د کلمې په پای کي دوه ډوله لیکل کیږي :

ـ د کلمې په پای کي د (ا ، د ، ډ ، ذ ، ر ، ړ ، ز ، ږ ، ژ او و) سره نه نښلي . د کومو تورو سره چي نښتې نه راځي دا ډول لیکل کیږي چي سر يې د چپه (د) په ډول تر لیکي څه لوړ پیل کیږي ، لیکي ته چي را ورسیږي ښۍ خوا ته تر لیکي څه کښته ځي وروسته کیڼې خوا ته را ګرځي بیرته لیکي ته را پورته کیږي . تر لیکي لږ لوړ يې وروستۍ برخه ختمیږي لکه : ــيــ

ـ د کلمې په پای کي د نورو ټولو تورو سره نښتې راځي مګر په لږ توپیر لکه: بېله (ک ، ګ او ل) څخه د نورو ټولو تورو سره د لیکي پر سر د بل توري سره نښلي او وروسته تر لیکي لاندې ځي او کله چي بیرته لیکي ته را پورته سي پر لیکه ختمیږي مګر د (ک ، ګ او ل) سره نښتې د یواځې (ي) په ډول تر لیکي څه لوړه لیکل کیږي لکه : لي

۴ ـ د کلمې په پای کي یوازي : د لیکي څخه لږ لوړه پیل کیږي او وروسته تر لیکي لاندې ځي او وروسۍ برخه يي تر لیکي د نیم ملي متر په اندازه را پورته کیږي لکه : ــيــ

ي

ي
ي
ي
ي
ي
ي
ي
ي
ي
ي
ي

ی

لارښود :

ملینه (ی) : د کلمې په سر او منځ کې نه سي را تلای او یوازي د کلمې په پای کي یا یوازي او یا د نورو تورو سره نښتي ليکل کيږي لکه :

۱ ـ د کلمې په پای کي یوازي : کله چي د کلمې په پای کي یوازي راځي لږ څه د لیکي څخه لوړه شروع کيږي او بیا تر لیکي لاندي دوام کوي او اخرنۍ برخه يې تر لیکي د نیم ملي متر په اندازه را پورته کیږي لکه : ـــیـ

۲ ـ (ی) د نورو تورو سره نښتي پر دوه ډوله لیکل کیږي لکه :

ـ د (ک ، ګ یا ل) سره چي نښتي راځي نو د یوازي (ی) په ډول وي لکه : ـــلی

ـ د نورو تورو سره چي نښتي لیکل کیږي ، دا چي هغه توري پر لیکه نښتي وي نو (ی) هم لږ څه را کښته کیږي او د لیکي څخه پیل کیږي لکه : ـــــی

ی

سهی

ی

ی

ی

ی

ی

ی

ی

ی

ی

ی

ی

ې

لار ښوود :

مجهوله (ې) : مجهوله (ې) په کلمه کي په درو ځايو کي را ځي . د کلمې په پيل کي نه راځي . مګر که يې ترمخ (د ، ډ ، ذ ، ر ، ړ ، ز ، ږ ، ژ يا و) راسي نو داسي ليکل کيږي لکه د کلمې په سر کي چي را غلې وي لکه : دېر

۱ ـ د کلمې په منځ کي : دغه (ې) د کلمې په منځ کي د (ب) په ډول راځي لکه : ـېـ

۲ ـ د کلمې په پای کي يوازې : کله چي يوازې راځي لږ څه د ليکي څخه لوړه شروع کيږي او بيا تر ليکي لاندي دوام کوي او اخرنۍ برخه يې تر ليکي د نيم ملي متر په اندازه را پورته کيږي لکه : ې

۳ ـ په پای کي د نورو تورو سره نښتې : د نورو تورو سره نښتې پر دوه ډوله ليکل کيږي لکه :

ـ د (ک ، ګ يا ل) سره چي نښتې راځي نو د يوازې (ې) په ډول وي لکه : لې

ـ کله چي د نورو تورو سره نښتې ليکل کيږي دا چي هغه توري پر ليکه نښتې وي نو (ې) هم لږ څه را کښته کيږي لکه : ـې

ې

شيدې

ې

ې

ې

ې

ې

ې

ې

ې

ې

ې

ې

ترتیبوونکی : عبدالعلي رسولزاده Ali Rasulzada

ۍ

لار ښود :

ثقيله(ۍ) ښځينه : دغه(ۍ) د کلمي په سر او منځ کي نه راځي بلکي يوازي د کلمي په پاى کي يا يوازي او يا نښتي راځي .

١ ـ د کلمي په پاى کي يوازي : د کلمي په پاى کي چي يوازي راځي لږ څه د ليکي څخه لوړه شروع کيږي او بيا تر ليکي لاندي دوام پيدا کوي او اخرنۍ برخه يي تر ليکيلږ را پورته کيږي لکه : ــۍــ

٢ ـ دغه (ۍ) د نورو تورو سره نښتي پر دوه ډوله ليکل کيږي لکه :

ــ د (ک ، ګ يا ل) سره چي نښتي راځي نو د يوازي(ۍ) په ډول وي لکه : ــلۍــ

ــ د نورو تورو سره چي نښتي ليکل کيږي دا چي هغه توري پر ليکه نښتي وي نو دغه (ۍ) هم لږ څه را کښته کيږي لکه : ــۍــ

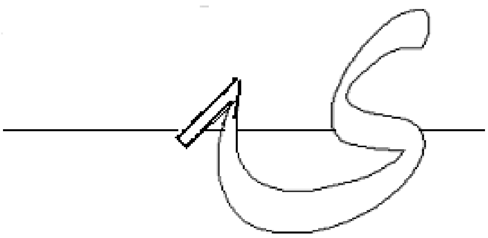

ملالی

ی

ی

ی

ی

ی

ی

ی

ی

ی

ی

ی

ئ

لار ښود :

ثقیله فعلي (ئ): دغه (ئ) د (ی) په ډول د کلمې په پای کې یا نښتې او یا یوازې راځي .

۱ ـ د کلمې په پای کې یوازې: کله چې د کلمې په پای کې یوازې راځي لږ څه د لیکې څخه لوړه شروع کېږي او بیا تر لیکې لاندې دوام کوي او اخرنۍ برخه یې تر لیکې لږ را پورته کېږي لکه: ئ

دغه (ئ) چې د (د ، ډ ، ذ ، ر ، ړ ، ز ، ږ ، ژ او و) سره راځي د یوازې (ئ) په ډول وي

لکه: وړئ

۲ ـ دغه (ئ) د نورو تورو سره نښتې پر دوه ډوله لیکل کېږي لکه:

ـ د (ک ، ګ یا ل) سره چې نښتې راځي نو د یوازې (ئ) په ډول وي لکه: لئ

ـ د نورو تورو سره چې نښتې لیکل کېږي دا چې هغه توري پر لیکه نښتي وي نو دغه (ئ) هم لږ څه را کښته کېږي لکه: ـئ

ترتیبوونکی: عبدالعلي رسول زاده Ali Rasulzada

ئـ ولوئ

ئ
ئ
ئ
ئ
ئ
ئ
ئ
ئ
ئ
ئ
ئ